

Podpora pro začlenění žáků-cizinců do výuky

Hodnocení žáků-cizinců

- Škola hodnotí podle vyhlášky č. 48/2005 Sb., § 20, metodický pokyn MŠMT ČR č. j. 21836/2000-11.
- Při hodnocení žáka z předmětu Český jazyk a literatura vyučující přihledne k dosažené úrovni českého jazyka.

Závažné nedostatky ve vědomostech z tohoto předmětu se považují za objektivní příčinu, pro kterou nemusí být žák prvního půl roku klasifikován, ne však na konci školního roku, a to i v případě, že byl do školy zařazen až v průběhu druhého pololetí.

- Škola nechá opakovat ročník toho žáka, který není klasifikován na konci roku.
- Škola hodnotí pozitivně a individuálně; hodnotit dílčí pokrok žáka.
- Pro udržení zdravého třídního klimatu učitel vysvětlí všem žákům třídy na počátku pobytu takového žáka ve škole důvody odlišného hodnocení žáka-cizince.
- Učitel informuje rodiče žáka-cizince, že vyhláška umožňuje kombinovat slovní hodnocení s klasickou známkou; učitel informovat.
- Škola upraví školní výstupy (zejména ve vyučovacím předmětu Český jazyk) vzhledem k možnostem žáka-cizince.

Asistent pedagoga

Je vhodné vytvořit pozici asistenta pedagoga – možno žádat o finanční prostředky:

- z rozpočtu kraje,
- z rozvojových programů MŠMT,
- z OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost, oblast podpory 1.2 – Rovné příležitosti dětí a žáků, včetně dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami + EU peníze školám,
- z ostatních zdrojů (např. nadace, dary).

Informační zdroje

Nejčastěji používané učebnice a výukové materiály

Hrubá, J.: Čeština pro děti cizinců, Brno: MSD, s. r. o., 2004.

Dousová, J.; Štanclová, K.; Fraňková, L.: Česky vesele a hezky, Brno: Centa 2005.

Motýlová, S.; Celnarová, L.: Čeština pro malé cizince, Praha: Knižní klub, 2005.

Škodová, S.: Domino, Český jazyk pro malé cizince (pracovní sešit), Ústí nad Labem: UJEP, 2010.

Kolektiv autorů: Čeština pro žáky-cizince – Pracovní karty, Praha: VÚP, 2010.

Odkazy na organizace a portály

Asociace učitelů češtiny jako cizího jazyka, www.auccj.cz

Centrum pro integraci cizinců, www.cicpraha.cz

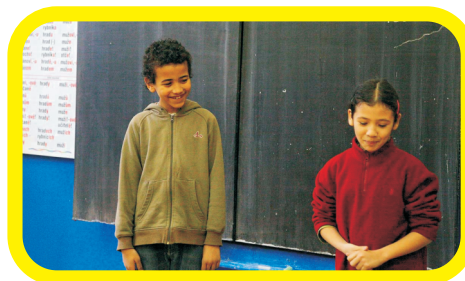
Centra podpory inkluzivního vzdělávání, inkluzivní škola, www.cpi.v.cz

Integrační centra, www.integracnicentra.cz

META, o. s. – Sdružení pro příležitost mladých migrantů, www.meta-os.cz

Informační portál pro začlenění žáků-cizinců do českého vzdělávacího systému www.inkluzivniskola.cz

Metodický portál www.rvp.cz

Minimetodika – metodická podpora pro učitele

Vydal NÚV, Weilova 1271/6, 102 00 Praha 10,
divize VÚP, Senovážné náměstí 1588/4, 110 06 Praha 1.
Praha 2011.

Žáci-cizinci v českých školách

Minimetodika VÚP

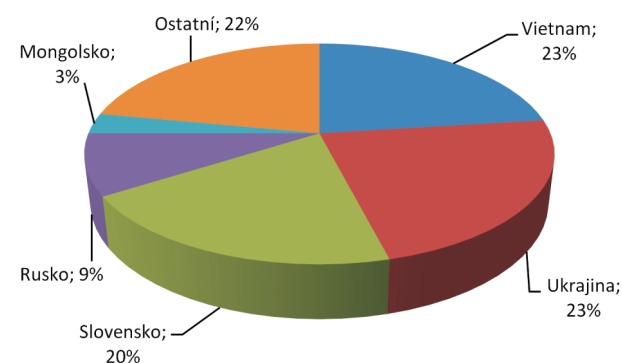
V České republice existuje řada škol, kde cizinci tvoří až třetinu všech žáků. Tyto školy již znají legislativu spojenou se žákem-cizincem, vědí, kam se obrátit pro radu, a dokážou začlenit žáka-cizince do třídního kolektivu. Pro školy, které dosud nemají dost zkušeností se začleňováním těchto žáků, připravil Národní ústav pro vzdělávání metodickou podporu formou minimetodiky, která obsahuje příslušnou školskou legislativu a řadu doporučení. Doporučení jsou rozdělena podle cílové skupiny na ředitele škol, třídní učitele a učitele. Minimetodika obsahuje také minimum pro integraci konkrétních žáků-cizinců.

Počet žáků-cizinců v českých školách 2010/2011

Typ školy	Počet žáků-cizinců
Vysoké školy	34 552
Vyšší odborné školy	349
Konzervatoře	118
Střední školy	7 900
Základní školy	13 889
Mateřské školy	3 963

Zdroj: http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/kapitola/ciz_vzdelavani

Žáci-cizinci v základních školách 2010/2011

Zdroj: http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/kapitola/ciz_vzdelavani

Legislativní rámec

Zákony a vyhlášky

- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělání, ve znění pozdějších předpisů (novela zákona č. 343/2007 Sb.).
- Vyhláška č. 48/2005 Sb., o základním vzdělání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky.
- Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb školám a školských poradenských zařízeních.
- Vyhláška č. 147/2011 Sb., kterou se mění vyhláška č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných.
- Zákon č. 161/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

Jazyková příprava pro žáka-cizince (skupiny cizinců)

Přístupujeme k žákovi podle toho, do které skupiny patří. Skupiny:

- Občané EU včetně občanů Lichtenštejnska, Norska, Islandu a Švýcarska) mají nárok na bezplatnou jazykovou přípravu (informace na příslušném krajském úřadě) a asistenta pedagoga.
- Azylanti a žadatelé o azyl mají také nárok na bezplatnou jazykovou přípravu a asistenta-pedagoga.
- Občané „třetích zemí“ nemají právní nárok na bezplatnou docházku do tříd pro jazykovou přípravu.

Přijímání žáků a zařazení do ročníku

- Rodiče nebo zákonní zástupci žáka-cizince vyplní žádost o přijetí a odevzdají ji na ředitelství školy.
- Rodiče nebo zákonní zástupci předloží doklady žáka s identifikačními údaji nutnými pro získání údajů do školní matriky – pas, rodný list apod.
- O zařazení do ročníku rozhodne ředitel školy na základě:
 - zjištěných znalostí žáka v českém jazyce (dotazník ke stažení na www.inkluzivniskola.cz/organizace-integrace-cizincu/uvodni-zjisteni-znalosti),
 - předložených dokumentů o průběhu dosavadního vzdělání žáka,
 - věku žáka (nedoporučuje se zařadit žáka níže než o jeden postupný ročník).

V rámci správního řízení škola přijme žáka ke vzdělání, vyhotoví rozhodnutí a předá je žadateli.

Doporučení pro snadnější integraci žáka-cizince

Ředitel

- Zajišťuje na úvodní setkání dokumenty v mateřském jazyce žáka nebo v jednom ze světových jazyků.
- Podílí se na přivítání tlumočníka (zajistí je rodiče žáka nebo se přizve tlumočnick z příslušného krajského úřadu) a budoucího třídního učitele žáka.
- Zajistí předání důležitých informací, jako jsou rozvrh hodin, prázdniny, provoz družiny a podmínky stravování, školní řád, plán školy a kontakty, konzultační hodiny, rodičovské schůzky, mimoškolní aktivity.

Třídní učitel

- Účastní se všech schůzek s rodiči žáka-cizince.
- Zaměřuje se na klima třídy – mělo by být příjemné všem žákům včetně žáků-cizinců.
- Označí důležitá orientační místa (ředitelna, jídelna, WC...) i v řeči cizince.
- Připraví pro žáky-cizince obrázky znázorňující základní potřeby a problematické situace (mám hlad, žízeň, potřebuji na WC, není mi dobře...).
- Určí spolužáka-mentora, který žákovi-cizinci v začátcích vypomáhá.

Učitel

- Konzultuje problémy výchovně vzdělávacího procesu žáka-cizince s jeho třídním učitelem a výchovným poradcem.
- Požádá vedení školy nebo rodiče žáka-cizince o opatření dvojazyčných slovníků pro žáka.
- Respektuje a reflektuje kulturní a náboženské svátky a tradice země původu žáka.

